241217

Studiehandledning

Vetenskaplig teori och metod II (7,5 hp)

PEG210

Vårterminen 2025

Kursansvarig: Anna-Lena Kempe

Institutionen för pedagogik och didaktik

Stockholms universitet	Besöksadress:	Telefon: 08-16 20 00 (vxl)
Institutionen för pedagogik och didaktik	Frescativägen 54	
106 91 Stockholm	www.edu.su.se	

Innehåll

Inledning 3

Kontaktuppgifter 3

Kursansvarig 3

Lärare 3

Kursadministration 3

Universitetskonto och Athena 3

Förväntade studieresultat 3

Kursens innehåll och arbetsformer 4

Kursens gruppexaminationer 4

Individuell examinationsuppgift 5

Plagiering 6

Fusk 6

Betygskriterier 6

Omexamination 8

Kursvärdering 8

Kurserna– vecka för vecka 9

Referenshantering 10

Obligatorisk kurslitteratur 11

Stöd i dina studier 11

Studie-och språkverkstaden 11

Studera med funktionsnedsättning 12

Inledning

Delkursen syftar till att vidareutveckla dina kunskaper i vetenskapsteori och metodologiska förhållningssätt med fokus på datainsamlingstekniker och teorier som används i pedagogik. Under delkursen behandlas olika vetenskapsteoretiska begrepp och grundläggande antaganden om pedagogiska fenomen samt hur de kommer till uttryck i forskning. Kursens fokus ligger på de samhällsvetenskapliga tankestilarna socialkonstruktivism och pragmatism. Ett centralt innehåll är att formulera vetenskapliga frågeställningar och välja lämpliga tillvägagångssätt för att lösa en forskningsuppgift. Delkursen ger träning i att tillämpa datainsamlingstekniker och i viss mån bearbeta och analysera ett insamlat material.

Kontaktuppgifter

Kursansvarig

Anna-Lena Kempe (anna-lena.kempe@edu.su.se)

Lärare

Anna-Lena Kempe (anna-lena.kempe@edu.su.se)
Klas Roth (klas-roth@edu.su.se)

Kursadministration

Elin Backvall (elin.backvall@edu.su.se)

Universitetskonto och Athena

Lärplattformen Athena används i kursen för information kring uppgifter och eventuella schemaförändringar. Se därför till att du har ett användarnamn och lösenord för Athena innan du börjar kursen. All löpande information kommer att publiceras under Översikt. Om du behöver hjälp eller får problem med Athena kontaktar du it-supporten för studenter, se: http://www.su.se/utbildning/studentservice/it-för-studenter/it-support

I Athena ligger kursen som planeringsområde under delkurs: Vetenskaplig teori och metod II.

Vid behov av hjälp eller om problem uppstår med Athena kontaktas i första hand elin.backvall@edu.su.se.

Förväntade studieresultat

För godkänt resultat på delkursen ska studenten kunna:
- jämföra vetenskapsteoretiska förhållningssätt och deras återspegling i empirisk forskning,
- formulera en avgränsad forskningsfråga med relevans för pedagogisk forskning,
- planera och genomföra en begränsad empirisk studie med fokus på datainsamlingsteknik och metodologi,
- värdera den vetenskapliga processen utifrån kvalitetskriterier och forskningsetiska riktlinjer.

Kursens innehåll och arbetsformer

I kursen behandlas alla led i forskningsprocessen. Föreläsningarna handlar dels om grundläggande vetenskapsteoretiska begrepp och dels om de olika filosofiska antaganden som ligger bakom valet av forskningsmetodologi i forskning om pedagogiska fenomen. Därutöver görs en genomgång av olika kvalitativa metoder såsom exempelvis aktionsstudier, fokusgruppsintervjuer och observationer, textanalys och litteraturstudier ur ett vetenskapsteoretiskt perspektiv.Därefter genomförs ett vetenskapsteoretiskt litteraturseminarium, ett grupparbete om olika kvalitativa metoder samt ett grupparbete där ni gör och redovisar en empirisk ministudie med en kvalitativ metod.

Seminarierna, som är obligatoriska, utgår ifrån att du har förberett dig genom att arbeta med instuderingsfrågor och att du har läst kurslitteraturen som sedan diskuteras vid seminarierna (frågorna hittar du i Athena) Litteraturplaneringen finns i schemat. Samtliga seminarier är obligatoriska eftersom de är mycket viktiga för ditt lärande. Kom väl förberedd för din egen och andras skull. När samtliga deltagare kommer förberedda blir seminarierna givande och roliga! Vid seminarierna kommer läraren att hjälpa er med de frågor som är oklara efter er egen läsning och gruppdiskussioner så frågan är fri! Vid kursens slut erbjuds ett valbar frågestund via Zoom.

Vid eventuell frånvaro från seminarietillfällen behöver du diskutera med din grupp och er seminarieledare hur frånvaron kan kompenseras. Vid grupparbete tränar du tillsammans med dina studentkollegor på att redovisa litteratur och att formulera forskningsfrågor och att argumentera för val av forskningsmetodologi samt att genomföra en mindre datainsamling.

Kursens gruppexaminationer

Grupparbete 1: En kristiskt hållen muntlig litteraturpresentation baserad på 12 slides om kurslitteraturen. Läraren delar ut kurslitteratur till varje grupp. PPT-presentationen laddas upp i Athena.

Betyg G/U.

Grupparbete 2: Genomföra en liten datainsamling med en korttattad analys. Grupperna får metoden av läraren.

Syftet med ministudien är framför allt att ni ska träna på att genomföra en liten kvalitativ studie.

Instruktioner till ministudien

Ministudien ska

• Avgränsa ett pedagogiskt fenomen med hjälp av en tankestil/perspektiv samt formulera syfte och frågeställningar.

• Välja en forskningsdesign.
• Genomföra en datainsamling
• Sammanställa och översiktligt analysera (kategorisera) ett litet datamaterial.
• Kritiskt diskutera och reflektera kring den utförda studien och resultaten utifrån metodologi samt kvalitetskriterier.

Powepointens struktur

- En kort bakgrund till det aktuella problemområdet
- BeskrivA det pedagogiska fenomenet.
- Syfte och forskningsfråga.
- Ett kortfattat vetenskapsteoretiskt resonemang: Hur har det valda fenomenet avgränsats teoretiskt? Vilken forskningsfråga har ni ställt? Vilket syftet har studien dvs. vilken kunskap ska den ge?
- Beskriv och argumenta för ur ni har konstruerat era data och varför just så i relation till forskningsfrågan.
- Metodresonemang: En kort kritisk reflektion över den valda kvalitativa metoder och genomförandet av studien.
- En kort beskrivning av ert resultat: vad har studien gett i relation till syfte och fråga?
- Diskussion om trovärdighet, överförbarhet, pålitlighet samt konfirmering.
- Kort etisk diskussion.

Betyg G/U.

Individuell examinationsuppgift
individuell skriftlig rapport Den 14 mars kl. 12 hittar du ett scenario med relevans för PAO i Athena. Din uppgift blir att skriva fram en dialog mellan tre forskare som använder olika kvalitativa metoder utifrån olika tankestilar/perspektiv såsom socialkonstruktivism, pragmatism eller mixade metoder. Du ska i texten *förhålla dig kritiskt* och diskutera:

- Förhåll dig till scenario i din text (annars förefaller din text vara skriven i förväg).
- Vilka kunskapsintressen har de olika forskarna i relation till det fenomen som presenteras i scenariot?
- Vilken samhällsvetenskaplig tankestil/perspektiv bygger de sina respektive studier på och vilka konsekvenser har detta för hur de ser på det pedagogiska fenomenet?
- Vilka forskningsfrågor skulle de ställa och hur skulle de konstruera data och analysera sitt material?
- Vilken kunskap skulle de respektive forskarna utveckla om fenomenet i scenariot? Om du vill kan du använda data från ministudierna för att exemplifiera olika analysmöjligheter.

Du har 12 timmar på dig att skriva din examination. Din text ska publiceras i Athena senast kl. 23:59 den 14 mars. Du skriver så lång text som du behöver för att visa att du har uppnått kursens förväntade studieresultat. Du hittar ett andra examinationstillfälle i schemat.

Rapporten bedöms i betygen A-F.Examinator har 15 arbetsdagar på sig att bedöma tentan. Betygen publiceras i Athena tillsammans med en kortare motivering. Därefter läggs betyget in i LADOK:

Plagiering

Det är givetvis tillåtet att citera andra källor, men såväl direkta citat som indirekta referat måste alltid vara försedda med korrekta och fullständiga referensuppgifter. Att kopiera eller skriva av ett kortare eller längre avsnitt och ange sig själv som författare till texten är förbjudet. Det betraktas som plagiat. Man får inte heller kopiera sina egna texter som man fått godkända i andra kurser, sk. självplagiat. Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (detta innefattar även delar av en text och enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer. Plagiat kan även anses vara fallet om du använder andras eller AI-genererad text så att du får den att framstå som din egen. Andras text kan exempelvis utgöras av kurslitteratur och/eller texter du funnit på nätet eller en studiekamrats hemtentamen. Plagiat betraktas som ett grundläggande brott, inte enbart mot en etablerad forskningsetisk kod, utan även mot ett allmänt förhållningssätt vad gäller egna och andras texter. Plagiat är otillåtet fusk och blir alltid föremål för ett disciplinärende, som kan leda till avstängning. Vid SU kontrolleras texterna mot en databas.

Fusk

Som student vid Stockholms universitet ansvarar du för din egen utbildning. Som en del i ditt ansvar ingår att känna till de regler som finns för studier, examination och för att vistas i lokaler och utnyttja resurser. Enligt de regler som gäller för universitetet får disciplinära åtgärder bland annat vidtas mot student som:

• med otillåtna hjälpmedel (såsom Chatt GPT eller liknande verktyg) eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas,
• stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen.

Disciplinärenden behandlas i Stockholms universitets disciplinnämnd. Påföljden kan bli varning eller avstängning för en tid av 1-6 månader. Information om Stockholms universitets regler för examination och disciplinärenden finns på Stockholms universitets webbsida www.su.se/regelboken. Lärare är skyldig att anmäla grundad misstanke om fusk till rektor.

Betygskriterier

A

- Studenten ska på ett självständigt och tydligt sätt visa förståelse för pedagogik som vetenskaplig disciplin vilket inbegriper en förmåga att beskriva vetenskapsteoretiska, teoretiska och metodologiska aspekter av relevans för det vetenskapliga arbetet.
- Studenten ska självständigt kunna beskriva, använda samt föra ett metodologiskt resonemang kring tillämpningen av olika datainsamlingstekniker.
- Studenten ska på ett tydligt och självständigt sätt kunna redovisa och problematisera relationen mellan vetenskaplig frågeställning, metod samt valda datainsamlingstekniker. Studenten ska kunna föra en vetenskapsteoretiskt förankrad kritisk diskussion om vilka kunskaper som är möjliga att erhålla om det undersökta objektet/fenomenet.
- Studenten ska på ett tydligt och strukturerat sätt göra åtskillnad på det författaren skriver och de egna tolkningarna av detta.

B

- Studenten ska på ett tydligt sätt visa förståelse för pedagogik som vetenskaplig disciplin vilket inbegriper en förmåga att beskriva vetenskapsteoretiska, teoretiska och metodologiska aspekter av relevans för det vetenskapliga arbetet.
- Studenten ska tydligt kunna beskriva, använda samt föra ett metodologiskt resonemang kring tillämpningen av olika datainsamlingstekniker.
- Studentens ska på ett tydligt sätt kunna redovisa och problematisera relationen mellan vetenskaplig frågeställning, metod samt valda datainsamlingstekniker. Studenten ska kunna föra en vetenskapsteoretiskt förankrad diskussion om vilka kunskaper som är möjliga att erhålla om det undersökta objektet/fenomenet.
- Studenten ska på ett tydligt och strukturerat sätt göra åtskillnad på det författaren skriver och den egna tolkningen av detta.

C

- Studenten ska visa förståelse för pedagogik som vetenskaplig disciplin vilket inbegriper en förmåga att beskriva vetenskapsteoretiska, teoretiska och metodologiska aspekter av relevans för det vetenskapliga arbetet.
- Studenten ska kunna beskriva, använda samt föra ett metodologiskt resonemang kring tillämpningen av olika datainsamlingstekniker.
- Studentens ska kunna redovisa och problematisera relationen mellan vetenskaplig frågeställning, metod samt valda datainsamlingstekniker. Studenten ska kunna föra en vetenskapsteoretiskt förankrad diskussion om vilka kunskaper som är möjliga att erhålla om det undersökta objektet/fenomenet.
- Studenten ska till övervägande del göra åtskillnad på det författaren skriver och den egna tolkningen av detta.

D

- Studenten ska ha viss förståelse för pedagogik som vetenskaplig disciplin vilket inbegriper en förmåga att delvis beskriva vetenskapsteoretiska, teoretiska och metodologiska aspekter av relevans för det vetenskapliga arbetet.

- Studenten ska till viss del kunna beskriva, använda samt föra ett metodologiskt resonemang kring tillämpningen av olika datainsamlingstekniker.
- Studentens ska till viss del kunna redovisa och problematisera relationen mellan vetenskaplig frågeställning, metod samt valda datainsamlingstekniker. Studenten ska i viss mån kunna föra en vetenskapsteoretiskt förankrad diskussion om vilka kunskaper som är möjliga att erhålla om det undersökta objektet/fenomenet.
- Studenten ska till viss del göra åtskillnad på det författaren skriver och den egna tolkningen av detta.

E

- Studenten visar i någon mån förståelse för pedagogik som vetenskaplig disciplin vilket inbegriper en förmåga att i någon mån beskriva vetenskapsteoretiska, teoretiska och metodologiska aspekter av relevans för det vetenskapliga arbetet.
- Studenten ska i någon mån kunna beskriva, använda samt föra ett metodologiskt resonemang kring tillämpningen av olika datainsamlingstekniker.
- Studentens ska i någon mån kunna redovisa och problematisera relationen mellan vetenskaplig frågeställning, metod samt valda datainsamlingstekniker. Studenten ska i någon mån kunna föra en vetenskapsteoretiskt förankrad diskussion om vilka kunskaper som är möjliga att erhålla om det undersökta objektet/fenomenet.
- Studenten ska till viss del göra åtskillnad på det författaren skriver och den egna tolkningen av detta.

Fx

Betyget Fx ges om studenten genom komplettering med utvecklat resonemang kan nå upp till betyg E.

F

Otillräcklig prestation som inte förmår visa att studenten uppnått de förväntade studieresultaten.

Omexamination

Om du inte lämnar in dina examinationsuppgifter vid det ordinarie examinationstillfället eller får betyget F måste du göra en omexamination. Datum för omexamination kommer du att hitta i schemat samt i Ahtena. Mapp för omexamination kommer att finnas på Athena.

Kursvärdering

Kursen utvärderas genom en digital enkät som blir tillgänglig vid kursens slut. Ett mejl skickas till studenterna när kursrapporten är publicerad.

Kurserna– vecka för vecka

Vecka	Organisation och förändring	Vetenskaplig teori och metod II
v. 4	Kursintroduktion. Föreläsning 1. Organisation och förändring ur ett organiseringsperspektiv. Bilda arbetsgrupper om 4-5 personer. Läsa litteratur inför seminarium. Studiebesök 1. Ledningens bild av förändringsarbetet.	Inläsning av 1. Grönlund, Å., Kempe, A. & Wiklund, M. (2021). 2. Titta på föreläsning med Niclas Rönnström 3. Allwood, C.M. & Erikson, M.G. (2021). Kap 3 4. Burr, V., & Dick, P. (2017).
v. 5	Seminarium 1. Litteraturseminarium om Organisering och meningsskapande. Sammanställ fallbeskrivning utifrån studiebesök 1 (till fältarbetsrapport). Skissa på möjliga analysfokus och fortsatta frågor (till fältarbetsrapport).	Föreläsning *1 Introduktion och vetenskapliga perspektiv.* Föreläsnibg 2: *Tre tankestilar i pedagogik* Seminarium 1: *Vetenskapliga perspektiv litteratur med instuderingsfrågor* Kurslitteratur att läsa in, se instuderingsfrågor i Athena. 1. Grönlund, Å., Kempe, A. & Wiklund, M. (2021). 2. Titta på föreläsning med Niclas Rönnström 3. Allwood, C.M. & Erikson, M.G. (2021). Kap 3 4. Burr, V., & Dick, P. (2017).
v. 6	Föreläsning 2. Om analysbegrepp för att förstå förändring ur ett organiseringsperspektiv. Läsa litteratur inför seminarium. Seminarium 2. Litteraturseminarium om analytiska begrepp. Förbered fokus och frågor inför studiebesök. Studiebesök 2. Medarbetarnas bild av förändringsarbetet.	Inläsning av 1. Kempe, A. & West, T. (2023) kap 6. 2. Kempe, A-L (2024). 3. Feilizer (2010). 4. Ahrne, et al. (2022).
v. 7	Sammanställ resultat från studiebesök 2 och påbörja analys. Lämna in första utkastet på fältarbetsrapport. Läsa och kommentera andra gruppers utkast. Seminarium 3. Diskussion av utkasten på fältarbetsrapporterna.	Föreläsning 3 *Kvalitativa metoder* 1. Ahrne, et al. (2022). 2. Kempe, A. & West, T. (2023) 3. Feilizer (2010). 4. McNiff (20169 Seminarium 2: *Kvalitativa forskningsmetoder samt ktionsforskning ur ett pragmatiskt perspektiv* 1. Ahrne, et al. (2022). 2. Feilizer (2010). 3. McNIff (2016)
v. 8	Föreläsning 3. Om analys. Fördjupad läsning av litteratur. Fördjupat analysarbete.	Seminarium 3 Gruppexamination 1: *Gruppredovisning av litteratur*
v. 9	Skriva på fältarbetsrapport.	Seminarium 4 *Handledning av ministudien Kvalitativa metoder*

	Påbörja individuell diskussion.	1. Ahrne, G., & Svensson, P. (2022). 2. McNiff, J. (2009) 3. Feilzer, Y., M. (2010).
v. 10	Lämna in andra utkastet på fältarbetsrapport. Läsa och kommentera andra gruppers utkast.	Seminarium 5 Gruppexamination 2 *Presentation av ministudien* 1. Ahrne, G., & Svensson, P. (2022). 2. McNiff, J. (2009) 3. Feilzer, Y., M. (2010). Valbart Zoomseminarium baserat på studentfrågor.
v. 11	Seminarium 4. Diskussion av utkasten på fältarbetsrapporterna. Revidera fältarbetsrappport utifrån kommentarer. Utveckla individuell diskussion. Frågestund. Färdigställa fältarbetsrapport. Lämna in slutgiltig fältarbetsrapport.	Individuell examination vid egen dator på tid. Scenario publiceras i Athena.
v. 12	Läsa de andras fältarbetsrapporter. Muntlig redovisning av fältarbetsrapporter. Färdigställa individuell diskussion. Inlämning av individuell diskussion.	

Referenshantering

I din individuella examination ska du ha en referenlista på slutet som visar vilka källor du använt i din dialog (Obs, inga referenser i den löpande texten). I vetenskapliga arbeten refererar man till den litteratur som används för att på detta sätt styrka sina argument. Det finns flera olika sätt att referera och på bibliotekets webbsida finns verktyg för hur refererande kan gå till. I kursens skriftliga uppgifter används referensstandarden APA 7. Instruktioner för hur referenserna görs i enlighet med APA 7 återfinns på denna länk: https://kib.ki.se/skriva-referera/skriva-referenser-apa-vancouver/referensguider/referensguide-apa-7
Här följer några allmänna tips att tänka särskilt på.

Obligatorisk kurslitteratur

Ahrne, G., Ahrne, G. & Svensson, P. (2022). *Handbok i kvalitativa metoder*. (Upplaga 3). Liber. Del I och II (230 sid.)

Allwood, C.M. & Erikson, M.G. (2021). *Grundläggande vetenskapsteori: för psykologi och andra beteendevetenskaper.* (Tredje upplagan). Lund: Studentlitteratur.Kap 3 (23 sid).

Burr, V., & Dick, P. (2017). Social constructionism (pp. 59-80). Palgrave *Handbook of Critical Social Psychology* Palgrave Macmillan UK. (25 sid.) https://link.springer.com/chapter/10.1057/978-1-137-51018-1_4

Grönlund, Å., Kempe, A. & Wiklund, M. (2021). *Praktisk vetenskapsteori för lärare*. Gleerups Utbildning AB. (202 sid.)

Kempe, A-L (2024*). Pedagogik och didaktik. Ett vetenskapsteoretiskt perspektiv.* Stockholms universitet Institutionen för pedagogik och didaktik: Kompendium (25 sid) I Athena

Kempe, A. & West, T. (2023). *Kartan och terrängen: orientera i det didaktiska landskapet.* (Första upplagan). Liber. Kap 6. (36 sid.)I I Athena-

Yvonne Feilzer, M. (2010). Doing mixed methods research pragmatically: Implications for the rediscovery of pragmatism as a research paradigm. *Journal of mixed methods research*, 4(1), 6-16. (10 sid). https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1558689809349691

McNiff, J. (2016). You and your action research project. Routledge. Kap 1-3 (50 sid). (Läraren tar med boken vid det första kurstillfället)

Rönnström, N. (2021). Videoföreläsning med PPT om pragmatismen. I Athena.

Stöd i dina studier

Vid Stockholms universitet finns också möjlighet att, utöver den ordinarie undervisningen, få extra stöd i sina studier.

Studie-och språkverkstaden

Vid Studie-och språkverkstaden på Stockholms universitet kan du bl. a få hjälp med studieteknik och akademiskt skrivande. Studie-och språkverkstaden erbjuder både föreläsningar, seminarier och personlig handledning. Information om tjänster och kontaktuppgifter hittar du via följande adress https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studie-och-spr%C3%A5kverkstaden

Studera med funktionsnedsättning

Om du har en dokumenterad funktionsnedsättning, t.ex. dyslexi, har du möjlighet att få riktat pedagogiskt stöd. Exempel på stödinsatser kan vara anteckningshjälp, talböcker, förlängd tentamenstid eller teckenspråkstolkning. Du ansöker om riktat pedagogiskt stöd hos Studentstöd på Stockholms universitet
https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studera-med-funktionsneds%C3%A4ttning

Därefter kan det utfärdas ett intyg som gäller för studier på universitetet.

Det är ditt ansvar som student att innan kursen börjar kontakta studievägledarna vid Institutionen för pedagogik och didaktik på e-postadressen studievagledare@edu.su.se. Observera att vid eventuella omtentor behöver du kontakta studievägledningen på nytt. Studievägledare kommer i sin tur att kontakta kursansvarig om vilket stöd du behöver.